

Sadržaj predavanja

- Kontrola toka
- Kursori
- Conditions & handlers
- Privremene tablice

Kontrola toka

IF uvjetovanje

```
IF uvjet THEN naredbe
  [ELSEIF uvjet1 THEN naredbe];
  [ELSE naredbe];
  END IF;
```

- Moguće je ugnježđivanje IF unutar IF
- Vrijednost NULL nije ni TRUE niti FALSE

```
IF suma<0 THEN
    DELETE FROM...;
ELSEIF suma=0 THEN
    SELECT FROM...;
ELSE
    INSERT INTO...;
END IF;</pre>
```

Kontrola toka

CASE uvjetovanje

```
CASE
   WHEN expression 1 THEN commands 1
   WHEN expression n THEN commands n
   ELSE commands
   END CASE
CASE expr
   WHEN val 1 THEN commands 1
   WHEN val n-1 THEN commands n-1
   ELSE val n
   END CASE
```

Kontrola toka

CASE uvjetovanje - primjer

 Napisati funkciju koja će dohvatiti trenutni datum s poslužitelja i ispisati koji je dan u tjednu.

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION danuTjednu() RETURNS VARCHAR(50)
DETERMINISTIC
   BEGIN
     DECLARE vrati VARCHAR (50);
     CASE DAYOFWEEK (CURDATE ())
         WHEN 2 THEN SET vrati='Danas je ponedjeljak';
         WHEN 3 THEN SET vrati='Danas je utorak';
         WHEN 4 THEN SET vrati='Danas je srijeda';
         WHEN 5 THEN SET vrati='Danas je četvrtak';
         WHEN 6 THEN SET vrati='Danas je petak';
         ELSE SET vrati='Danas je vikend';
     END CASE;
     RETURN vrati;
   END; //
DELIMITER ;
SELECT danUTjednu();
```

Petlje

WHILE petlja

```
WHILE uvjet DO naredbe END WHILE
```

```
DELIMITER $$
CREATE PROCEDURE proc()
BEGIN

DECLARE var INT;
SET var=1;
WHILE var<=5 DO
SET var=var+1;
SELECT var;
END WHILE;
END;
$$
DELIMITER ;
CALL proc();
```

U petlji zbrajamo var=var+1 sve dok var ne poprimi vrijednost 5.

Za svaku vrijednost var koju uvećamo ispišemo var (SELECT var;)

Rezultat:

2

3

4

5

6

Petlje

REPEAT petlja

```
REPEAT
    naredbe;
UNTIL uvjet
END REPEAT
DROP PROCEDURE proc;
DELIMITER $$
CREATE PROCEDURE proc()
    BEGIN
    DECLARE var INT;
    SET var=1;
    REPEAT
        SET var=var+1;
        SELECT var;
        UNTIL var>5
    END REPEAT;
END;
$$
DELIMITER ;
CALL proc();
```

```
U petlji zbrajamo var=var+1 sve dok var ne poprimi vrijednost 5.
```

```
Za svaku vrijednost var koju uvećamo, ispišemo ga (SELECT var;)
```

Rezultat:

2

3

4

5

6

Petlje

LOOP (LEAVE, ITERATE)

```
Ime_petlje: LOOP
   naredbe
   IF uvjet THEN
       LEAVE ime_petlje;
   END IF;
   IF uvjet THEN
       ITERATE ime_petlje;
   END IF;
END LOOP;
```

- LEAVE (kao break u C)
  - izlazi iz petlje ako je zadovoljen uvjet
- ITERATE (kao continue u C)
  - pokreće novu iteraciju petlje ako je zadovoljen uvjet

•Petlje LOOP (LEAVE, ITERATE)

```
DROP PROCEDURE proc;
DELIMITER $$
CREATE PROCEDURE proc()
   BEGIN
   DECLARE var INT;
   SET var=1;
   petlja:LOOP
       SET var=var+1;
       SELECT var;
       IF var>5 THEN
           LEAVE petlja;
       END IF;
   END LOOP;
   END; $$
DELIMITER ;
CALL proc();
```

```
U petlji zbrajamo var=var+1 sve dok var ne
  poprimi vrijednost 5.
Za svaku vrijednost var koju uvećamo,
  ispišemo ga (SELECT var;)
Rezultat:
  6
```

• Napisati proceduru koja će ispisati prvih n prirodnih brojeva u jednoj varijabli. Brojevi moraju biti razdvojeni zarezom. (Zanemarite ako se zarez ispisuje i nakon zadnjeg broja.)

```
DELIMITER $$
DROP PROCEDURE IF EXISTS WhileLoopProc$$
CREATE PROCEDURE WhileLoopProc(IN n INT)
      BEGIN
              DECLARE var INT DEFAULT NULL;
              DECLARE str VARCHAR (255) DEFAULT NULL;
              SET var=1;
              SET str='';
              WHILE var<=n DO
                           SET str=CONCAT(str,var,',');
                           SET var=var + 1;
              END WHILE;
              SELECT str;
      END $$
 DELIMITER ;
CALL WhileLoopProc(8);
```

 Napisati proceduru koja za zadani odjel broji radnike koji pripadaju tom odjelu. Ako odjel ima više od 10 radnika, procedura mora vratiti -1, a ako odjel nema radnika, procedura mora vratiti 0. U ostalim slučajevima, procedura vraća stvarni broj radnika. Napisati poziv procedure za odjel 100005. Napisati poziv procedure za odjel 5.

```
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE odjel rad(IN zadaniOdjel INT,OUT broj INT)
BEGIN
 SELECT COUNT(*) INTO broj FROM radnik WHERE sifOdjel=zadaniOdjel;
 IF broj>10 THEN
        SET broj=-1;
 ELSEIF broj=0 THEN
        SET broj=0;
 END IF;
END;
DELIMITER ;
CALL odjel rad(100005,@a);
SELECT @a;
```

• Napisati funkciju za unos novog odjela u tablicu *odjel*. Funkcija treba **provjeriti postoji li već odjel sa zadanim imenom**. Ako postoji, završiti s radom (vrati 0). Ako ne postoji, **pridijeliti mu šifru** i unijeti u tablicu (vrati 1). (Pretpostaviti da na šifri odjela ne postoji *autoincrement*.)

```
DELIMITER //
CREATE FUNCTION unesiOdjel (noviOdjel VARCHAR (50)) RETURNS INT
DETERMINISTIC
BEGIN
 DECLARE broj, vrati, zadnji INT DEFAULT NULL;
 SELECT COUNT(*) INTO broj FROM odjel WHERE nazivOdjel=noviOdjel;
 IF broj=0 THEN
         SELECT MAX(sifOdjel) INTO zadnji FROM odjel;
         INSERT INTO odjel (sifOdjel, nazivOdjel) VALUES ((zadnji+1), noviOdjel);
         SET vrati=1;
 ELSE
         SET vrati=0;
 END IF;
 RETURN vrati;
END;
//
DELIMITER ;
SELECT unesiOdjel('Odjel za reklamacije');
```

•Kursori - zašto?

Do sada smo vidjeli sintaksu
 SELECT SUM(cijena) INTO cijena FROM....
 Ili
 SELECT naziv INTO naziv1 FROM...

- S time da moramo naglasiti da je naziv1 sadržavao samo jednu vrijednost (jednu n-torku)
- Što ako želimo u proceduri/funkciji doći do svih n-torki rezultata SQL query-a?
- Odgovor su kursori!

•Kursori

- Upravljanje sa setom podataka dobivenih pomoću SELECT upita
- Uzastopno dohvaćanje n-torki iz dobivenog seta rezultata (prilikom svake iteracije petlje)
- Služi za procesiranje pojedinih n-torki koje je baza vratila kao rezultat upita
- Svojstva
  - Ne mogu se koristiti za dohvat prethodnog podatka
  - Read-only kursor se ne može promijeniti
  - Koriste se isključivo za dohvat podataka
    - ne za unos niti za brisanje
    - kod UPDATEa bi moglo rezultirati neočekivanim rezultatom
  - Unutar transakcije, automatski se brišu pozivom naredbe COMMIT
- Kada ne koristiti kursore?

Rad sa kursorom (1)

- Kursor mora biti deklariran nakon deklaracije svih varijabli, ali prije bilo kojega dijela koda!
- DECLARE imeKursora CURSOR FOR select izraz;
- Npr
  - DECLARE curl CURSOR FOR SELECT ime FROM osoba NATURAL JOIN mjesto;
  - DECLARE cur1 CURSOR FOR SELECT ime, prezime FROM osoba;
  - DECLARE cur1 CURSOR FOR SELECT * FROM osoba;
  - Zato što kasnije neće biti moguće odrediti koji će se atribut odnositi na koju varijablu!

Rad sa kursorom (2)

- OPEN ime_kursora
  - Pokreće kursor i aktivira podatke za čitanje
- FETCH ime_kursora INTO varijabla [,varijable...]
  - Dohvaća podatke iz SQL naredbe
  - Broj navedenih varijabli mora odgovarati broju atributa u SELECT dijelu naredbe!
  - Nakon svakoga uspješnoga dohvata automatski prelazi na sljedeću n-torku
    - U slučaju da nema sljedeće n-torke, prijavljuje grešku (Error: 1329 SQLSTATE: 02000 (ER_SP_FETCH_NO_DATA); Message: No data zero rows fetched, selected, or processed)
- CLOSE ime_kursora;
  - Zatvara kursor i oslobađa resurse
  - Poželjno upotrebljavati, makar engine garantira oslobađanje resursa pri završetku procedure/funkcije

•Kursor - primjer

• Napisati proceduru koja će dohvatiti svaki kvar zasebno i uz njegovo ime ispisati radi li se o velikom ili malom kvaru. Kriterij je iznos atributa *satiKvar*. Kvar se smatra velikim ako je *satiKvar* veći od 5.

```
DELIMITER $$
  DROP PROCEDURE IF EXISTS etiketira;$$
  CREATE PROCEDURE etiketiraj()
        BEGIN
        DECLARE naziv vrijednost VARCHAR(255);
        DECLARE sati vrijednost INT;
        DECLARE kur CURSOR FOR SELECT nazivKvar, satiKvar PROM kvar;
        OPEN kur:
        petlja:LOOP
              FETCH kur INTC naziv vrijednost, sati vrijednost;
              IF sati vrijednost>5
                      THEN SELECT naziv vrijednost AS ime, 'veliki' AS velicina;
              ELSE
                      SELECT naziv vrijednost AS ime, 'mali' AS velicina;
              END IF;
              END LOOP petlja;
                                                 Primijetiti: posljednji redak vraća obavijest o pogreški
              CLOSE kur;
                                                 "No data - zero rows fetched, selected, or processed"
              SELECT 'kraj'; /*naredba dodar
                                                  Rješenje: prebrojati retke (COUNT) + REPEAT/WHILE
 END; $$
                                                              umjesto LOOP PETELJE
  DELIMITER ;
                                                            CONDITIONS & HANDLERS
17CALL etiketiraj();
```

Conditions & Handlers

- Služe da bismo preusmjerili tok koda u trenutku pojave nekog uvjeta – CONDITION
- Pokrivaju što se događa u trenutku pojave više događaja tj. grešaka – HANDLER
  - TIP
    - CONTINUE nastavlja izvršavanje bloka bez prekida
    - EXIT prekida se izvršavanje bloka u kojem se handler nalazi
      - Pretpostavljena akcija za sve pogreške neobuhvaćene handlerom
    - UNDO bit će implementiran u nadolazećim verzijama

UVJET

- može biti SQLSTATE vrijednost ili
- mysql_error_code

Conditions & Handlers - deklaracija

- 1. odrediti na koju se pogrešku odnosi:
- DECLARE ime CONDITION FOR uvjet

```
DECLARE err_table_exists CONDITION FOR 1050;
DECLARE err table exists CONDITION FOR SQLSTATE '42S01';
```

- 2. odrediti *handler* za zadani tip pogreške (sadrži naredbe koje će se izvesti u slučaju nastanka definirane pogreške)
- DECLARE tip HANDLER FOR uvjeti

```
DECLARE EXIT HANDLER FOR err_table_exists
BEGIN
    SET @table=-1;
END;
```

 NAPOMENA: moguće je definirati tip greške i unutar same deklaracije handlera (donji je kod ekvivalent gornjim koracima)

```
DECLARE EXIT HANDLER FOR 1050
BEGIN

SET @table=-1;

19 / 33 END;
```

Uvjeti

- SQLSTATE vrijednost string od 5 znamenaka
  - ANSI SQL standardiziran
  - Ne preporuča se koristiti pogreška '00000' tj '0' kod za uspješno izvršavanje
  - SQLWARNING = SQLSTATE koji počinje sa '01'
  - NOT FOUND = SQLSTATE koji počinje sa '02'
  - SQLEXCEPTION = sve što ne počinje sa '00', '01' ili '02'
- MySQL error code broj
  - Error codes:

http://dev.mysql.com/doc/refman/5.7/en/error-messages-server.html

Conditions & Handlers

```
DELIMITER //
                                              Ide na sljedeću naredbu
CREATE PROCEDURE handlerdemo()
BEGIN
    DECLARE CONTINUE HANDLER FOR SQLSTATE '23000'
        SET @x=1;
    SET @x=1;
                                                           Definira slučaj
    INSERT INTO test.t VALUES(1);
                                                           pojave greške
    SET @x=2;
                                                           Duplicate key
    INSERT INTO test.t VALUES(1);
    SET @x=3;
                                           Glatko prolazi
END;
DELIMITER;
                                            Uzrokuje grešku, ali nastavlja
                                            sa izvođenjem – dokaz da
                                            nastavlja
CALL handlerdemo();
SELECT @x
   → vraća 3
```

 Napisati proceduru koja će za zadani poštanski broj pronaći sve nazive mjesta u županiji u kojoj se nalazi zadano mjesto. Neka procedura ispiše nazive tih mjesta na ekran.

```
DELIMITER //

CREATE PROCEDURE pbr (ulaz INT)

BEGIN

DECLARE p_zup INT;

DECLARE naziv VARCHAR(50);

DECLARE error INT DEFAULT 0;

DECLARE kursor CURSOR FOR SELECT nazivMjesto

FROM mjesto WHERE mjesto.sifZupanija=p_zup;

DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND

SET error=1;
```

Ili umjesto NOT FOUND napisati SQLSTATE '02000'

Primjer (nastavak)

```
SELECT sifzupanija INTO p zup FROM mjesto
      WHERE mjesto.pbrmjesto=ulaz;
 OPEN kursor;
 petlja: LOOP
      FETCH kursor INTO naziv;
      IF error=1 THEN
             LEAVE petlja;
      END IF;
      SELECT naziv;
 END LOOP;
 CLOSE kursor;
END;
CALL pbr (43280);
```

Primjer (nastavak) – privremena tablica

- Navedeni program vratit će onoliko setova rezultata koliko je puta pozvan SELECT
  - Svaki SELECT zaseban je set rezultata
  - Takav ispis je nepregledan

- Pozor:
  - Nemamo mogućnost vratiti više n-torki u glavni program
  - Rješenje: snimit ćemo ih u privremenu tablicu!
  - Modificirat ćemo program

Primjer (nastavak) – privremena tablica

 Napisati proceduru koja će za zadani poštanski broj pronaći sve nazive mjesta u županiji u kojoj se nalazi zadano mjesto. Neka procedura ispiše nazive tih mjesta na ekran.

```
DROP PROCEDURE pbr;
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE pbr (ulaz INT)
BEGIN
 DECLARE p zup INT;
 DECLARE naziv VARCHAR(50);
 DECLARE error INT DEFAULT 0;
 DECLARE kursor CURSOR FOR SELECT nazivMjesto
       FROM mjesto WHERE mjesto.sifZupanija=p zup;
 DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND
       SET error=1;
```

Primjer (nastavak) – privremena tablica

```
1 Result 6 2 Profiler
 DROP TEMPORARY TABLE IF EXISTS bbzup;
                                                                CREATE TEMPORARY TABLE bbzup (mjesto VARCHAR (50));
                                                                 miesto
 SELECT sifzupanija INTO p zup FROM mjesto
                                                                  Daruvar
                                                                 Veliki Bastaji
        WHERE mjesto.pbrmjesto=ulaz;
                                                                  Bjelovar
                                                                ■ Velika Pisanica
 OPEN kursor:
                                                                □ Garešnica
                                                                ☐ Grubišno Polje
 petlja: LOOP
                                                                □ Čazma
        FETCH kursor INTO naziv;
                                                                 Gornji Draganec
                                                                □ Veliki Grđevac
        IF error=1 THEN

	☐ Velika Trnovitica

                                                                □ Končanica
                 LEAVE petlja;
        END IF;
                             → INSERT INTO bbzup VALUES (naziv);
 END LOOP;
 SELECT * FROM bbzup;
 CLOSE kursor;
 END; //
DELIMITER ;
CALL pbr (43280);
```

Primjer – privremena tablica&funkcija

• Možemo li isto rješenje realizirati izradom funkcije? (Pazi: funkcija ne može ispisati sadržaj privremene tablice)

```
DROP FUNCTION IF EXISTS pbr;
DELIMITER //
CREATE FUNCTION pbr(ulaz INT) RETURNS INT DETERMINISTIC
BEGIN

DECLARE p_zup INT;
DECLARE naziv VARCHAR(50);
DECLARE error INT DEFAULT 0;
DECLARE kursor CURSOR FOR SELECT nazivMjesto
   FROM mjesto WHERE mjesto.sifZupanija=p_zup;
DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND
   SET error=1;
```

Primjer – privremena tablica&funkcija

```
DROP TEMPORARY TABLE IF EXISTS bbzup;
    CREATE TEMPORARY TABLE bbzup (mjesto VARCHAR (50));
    SELECT sifzupanija INTO p zup FROM mjesto WHERE mjesto.pbrmjesto=ulaz;
    OPEN kursor;
    petlja: LOOP
        FETCH kursor INTO naziv;
        IF error=1 THEN
         LEAVE petlja;
        END IF;
        INSERT INTO bbzup VALUES (naziv);
    END LOOP;
    CLOSE kursor;
    RETURN 1;
    END; //
DELIMITER ;
SELECT pbr (43280);
```

•Handleri – primjeri uporabe

- DECLARE CONTINUE HANDLER FOR SQLEXCEPTION SET I_error=1;
- DECLARE EXIT HANDLER FOR SQLEXCEPTION
   BEGIN
   ROLLBACK;
   SELECT 'Error occurred terminating';
   END;
- DECLARE CONTINUE HANDER FOR SQLSTATE '23000' SELECT 'Duplicate key in index';
- DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND SET I_done=1;
- DECLARE CONTINUE HANDLER FOR SQLSTATE '02000' SET I_done=1;

Zadatak

Napisati proceduru koja će svim radnicima koji imaju koeficijent plaće manji od 1.00 povisiti ga ZA 1.00. Ostalim radnicima čiji je koeficijent plaće veći od 2.00 smanjiti ga ZA 0.50. Procedura mora vratiti broj n-torki koje je obradila, broj radnika kojima je plaća uvećana te broj radnika kojima je plaća smanjena.

```
DROP PROCEDURE IF EXISTS koriginaj koef;
DELIMITER //
CREATE PROCEDURE koriginaj koef()
BEGIN
 DECLARE koef DECIMAL(3,2);
 DECLARE sif, dohvaceno, smanjena, povecana INT;
 DECLARE flag BOOL;
 DECLARE kursor CURSOR FOR SELECT sifRadnik, koefPlaca FROM radnik;
 DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND SET flag=TRUE;
 SET flag=FALSE;
 SET smanjena=0;
 SET povecana=0;
 OPEN kursor;
 SELECT FOUND ROWS () INTO dohvaceno;
```

Zadatak (nastavak)

```
1 Result 🙀 2 Profiler 📦 3 Messages 🗏 4 Table Data 🖊
petlja:LOOP
          FETCH kursor INTO sif, koef;
                                                                 Rows in a rar
                                              III ▼ To Read-only result ▼
          IF flag=TRUE THEN
                                                dohvaceno rezultata
                                                                 smanjena placa
                                                                             povecana placa
                   LEAVE petlja;
          END IF;
            koef<1.00 THEN
                                              CALL korigiraj_koef()
                    SET koef=koef+1;
                    UPDATE radnik SET koefPlaca=koef WHERE sifRadnik=sif;
                    SET povecana=povecana+1;
          ELSEIF koef>=2.00 THEN
                    SET koef=koef-0.5;
                    UPDATE radnik SET koefPlaca=koef WHERE sifRadnik=sif;
                    SET smanjena=smanjena+1;
                    END IF;
 END LOOP;
 CLOSE kursor;
 SELECT dohvaceno AS dohvaceno rezultata,
          smanjena AS smanjena placa, povecana AS povecana placa;
END; //
DELIMITER ;
CALL koriginaj koef();
```

Zadatak

- Napisati proceduru koja će primiti šifre dvaju radnika (rOduzmiID i rDodajID) te iznos. Prvom radniku je potrebno smanjiti iznosOsnovice za zadani iznos, a drugom ga uvećati.
- Potrebno je provjeriti da li prvi radnik ima iznosOsnovice veći od zadanog iznosa. Također, ne smije se dogoditi da je prvom iznos oduzet, a drugome nije dodan.

```
DROP PROCEDURE IF EXISTS obaviTransakciju;

DELIMITER &&

CREATE PROCEDURE obaviTransakciju

(IN rOduzmiID INT,

IN rDodajID INT,

IN iznos DOUBLE,

OUT poruka VARCHAR(50))
```

Zadatak (nastavak)

```
BEGIN
 DECLARE r1trenutnoStanje DOUBLE(10,2) DEFAULT 0;
 BEGIN
      DECLARE EXIT HANDLER FOR NOT FOUND
             SET poruka='Radnik nije pronađen pod
 zadanim brojem!';
      DECLARE EXIT HANDLER FOR SQLEXCEPTION
      BEGIN
             ROLLBACK;
             SET poruka='Greska!';
      END;
 SET autocommit=0;
 START TRANSACTION;
 SELECT iznosOsnovice INTO r1trenutnoStanje
      FROM radnik WHERE sifRadnik=rOduzmiID;
```

Zadatak (nastavak)

```
/*'ako ima dovoljno', obavi transakciju*/
 IF r1trenutnoStanje>iznos THEN
         UPDATE radnik SET iznosOsnovice=iznosOsnovice-iznos
                  WHERE sifRadnik=rOduzmiID;
         UPDATE radnik SET iznosOsnovice=iznosOsnovice+iznos
                  WHERE sifRadnik=rDodajID;
 ELSE
         SET poruka='Radnik nema dovoljan iznos osnovice!';
 END IF;
 END;
 IF poruka != '' THEN ROLLBACK;
         ELSE COMMIT;
         SET poruka='SUCCESS! Transakcija je uspješno obavljena!';
 END IF;
                                                       1 Result 6 2 Profiler 0 3 Messages
                                                                                  IIII 4 Table
 SELECT poruka;
                                                       SET autocommit=1;
                                                       poruka
                                                       SUCCESS! Transakcija je uspješno obavljena!
END &&
DELIMITER ;
                                                       1 Result 6 2 Profiler
                                                                                  4 Table

Messages

                                                       (Read Only)
                                                                     CALL obaviTransakciju (518, 514, 1000, @a);
                                                       poruka
CALL obaviTransakciju (518,514,5000,@a);
                                                        Radnik nema dovoljan iznos osnovice!
```